

Monumentnummer*: 523050

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82880/138

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Nijmegen	Nijmegen	Gelderland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Daalseweg	262			6523 CD	Nijmegen		
Koolemans Beynenstraat	1			6521 ER	Nijmegen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Hatert	H				2133		

Omschrijving**

Inleiding

Het BADHUIS met inpandige BEHEERDERSWONING, thans in gebruik als theater, is 1928 gebouwd door Gemeentewerken Nijmegen in een stijl die invloed vertoont van de Amsterdamse School. In de entreehal in het voorste gedeelte van het badhuis werden de mannen en vrouwen afzonderlijk naar het rechter en het linker gedeelte van de achterbouw geleid, waar zich de kleedhokjes, douches en baden bevonden. Op de eerste verdieping van de voorbouw was de beheerderswoning gesitueerd. Het badhuis werd in 1985 gesloten en in 1987-1988 verbouwd tot theater door E.A. Hulstein en P. van Hontem, waarbij het oorspronkelijke exterieur vrijwel geheel bewaard is gebleven. Het interieur van de voorbouw bleef eveneens grotendeels intact. De entreehal doet dienst als foyer en in de beheerderswoning is nu het kantoor van het theater gevestigd. De dakopbouw van het achterste gedeelte kreeg i.p.v. het met glasplaten gedekte dak een zinken roevendak. Het interieur van de voormalige badruimte werd gesloopt en verbouwd tot theaterzaal. Het badhuis is gelegen op een wigvormig, licht hellend terrein aan de splitsing van de Daalseweg en de Koolemans Beijnenstraat. Tussen deze straten verrees in de periode 1926-1930 een nieuwe woonwijk. De bewoners van deze wijk en de in 1925 gereed gekomen Spoorbuurt waren voor het gebruik van douche of bad aangewezen op het badhuis. Op de splitsing komen naast boven genoemde straten nog drie straten uit zodat een stervormig plein is ontstaan. Voor het badhuis, dat met de voorgevel (noordgevel) naar het plein is gekeerd, ligt een voorplein.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving Het BADHUIS heeft een symmetrische opzet en bestaat uit twee bouwvolumes, een voorbouw met een grondplan in de vorm van een langgerekte zeshoek, waarbij de twee lange zijden de voor- en de achterzijde vormen en de vier korte zijden de twee zijgevels. Haaks hierop staat de achterbouw met een T-vormig grondplan. Het badhuis is onderkelderd. De voorbouw heeft twee bouwlagen en een zolder onder een overstekend schilddak met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Het voor- en achterschild hebben over de volle nokbreedte een dakkapel met een opgewipt lessenaarsdak, windveren, met leien bedekte zijkanten en schuin geplaatste ventilatie roosters aan de voorzijde en meerruits raampjes aan de achterzijde. In de nok staan twee gemetselde schoorstenen met betonnen bekroningen. De achterbouw heeft een samengesteld dak, dat bestaat uit een afgeplat zadeldak en een haaks hierop staand schilddak, beide met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Het afgeplatte deel heeft over de gehele lengte een houten dakopbouw met tien 4-ruits ramen aan weerszijden en een zinken roevendak. De nok van het schilddak wordt bekroond door zinken pironnen.

Het badhuis is opgetrokken uit donker- en lichtrode baksteen gemetseld in Vlaams verband. De donkerrode baksteen is gebruikt voor de plint en de steunberen en voornamelijk verticaal gemetseld. De horizontale accenten in de vorm van een cordonlijst, waterlijsten waarin doorlopende lekdorpels zijn opgenomen en de ornamenten aan de steunberen zijn uitgevoerd in grindbeton. De tweede bouwlaag wordt verder verlevendigd door vooruitspringende horizontale banden metselwerk en velden met verticaal metselwerk. De gevels worden afgesloten met houten lijsten en overstekende houten bakgoten. De vensters zijn rechthoekig en hebben over het algemeen houten kruis- of kloosterkozijnen of enkelvoudige kozijnen, die zijn voorzien van 4-, of 6-ruits ramen. De ramen in de eerste bouwlaag van de voorgevel zijn van staal.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft een middenrisaliet, waarin zich de ingangspartij bevindt. Deze bestaat uit een dubbele houten deur met een 2-ruits stalen bovenlicht. De deur heeft in iedere helft drie ruiten met smeedijzeren roosters en wordt aan weerszijden geflankeerd door smalle, hoge vensters met 4-ruits stalen ramen. Onder deze ramen zijn golvend gesmede leuning tegen de muur bevestigd. Voor de deur ligt een stoep. In de tweede bouwlaag van de risaliet bevinden zich vier d.m.v. een doorlopende lekdorpel gekoppelde vensters. Tussen de vensters en de cordonlijst zijn in een omkadering van rijk geornamenteerd smeedwerk de krullend gesmede letters "BADHUIS" aangebracht. De risaliet wordt aan weerszijden geflankeerd door drie smalle, hoge vensters met 4-ruits stalen ramen in de eerste bouwlaag en een venster met kruiskozijn in de tweede bouwlaag.

De symmetrisch ingedeelde LINKER ZIJGEVEL bestaat uit twee identiek vormgegeven korte zijden van de langgerekte zeshoek, die worden gescheiden door een tot de goot doorlopende liseen, waartegen in de eerste bouwlaag een steunbeer is geplaatst. Aan weerszijden van de steunbeer bevinden zich licht vooruitspringende muurvlakken met in de eerste en de tweede bouwlaag twee vensters met resp. kloosterkozijnen met twee 4-ruits ramen en kozijnen met 6-ruits draairamen.

De symmetrisch ingedeelde RECHTER ZIJGEVEL is op dezelfde wijze vorm gegeven als de linker zijgevel.

De ACHTERGEVEL van de voorbouw wordt vrijwel geheel aan het oog onttrokken door de aangebouwde achterbouw. Voor het overige is deze gevel blind uitgevoerd.

De LINKER ZIJGEVEL van de achterbouw heeft aan het uiteinde links een vooruitspringend gedeelte met een paneeldeur met 6-ruits bovenlicht en een venster met 6-ruits raam. Het wat meer terug gelegen gedeelte heeft aan de bovenzijde een doorlopend bandvenster met een strook van negen 4- en 8-ruits ramen. Verder bevindt zich hier een trap die toegang geeft tot de kelder.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De RECHTER ZIJGEVEL van de achterbouw heeft aan het uiteinde rechts een vooruitspringend gedeelte met een paneeldeur met 6-ruits bovenlicht en dubbele deur met 8-ruits bovenlicht. Het terug gelegen gedeelte is op vrijwel dezelfde wijze vormgegeven als bij de linker zijgevel. Hier bevindt zich echter links een paneeldeur met 4-ruits bovenlicht.

De ACHTERGEVEL van de achterbouw is niet zichtbaar.

Het INTERIEUR van de voorbouw is grotendeel bewaard gebleven. In het tochtportaal geeft een dubbele glasdeur toegang tot de vrijwel het gehele oppervlak van de voorbouw beslaande hal met de kassa in het midden van de achterwand. Tegen de achterzijde van de kassa bevinden zich twee hardstenen fonteintjes waar de bezoekers hun voeten dienden te wassen alvorens de badruimte te betreden. De wanden zijn tot ca. 2.50m. bekleed met gekleurd terrazzowerk in bruin-, rood- en groentinten, waarin een rand van witte, zwarte en zwarte reliëftegels is verwerkt. De lambrizing wordt afgesloten met een houten lijst met halfrond profiel. Op de verdieping is de indeling van de voormalige beheerderswoning bewaard gebleven en zijn tevens nog oorspronkelijke interieurelementen aanwezig zoals eenvoudige stucplafonds, de keuken met keuken- en aanrechtkastjes, een 16-ruits daklicht in het plafond van de overloop en paneeldeuren in vlakke omlijsting. Verder zijn in voor- en achterbouw nog een aantal oorspronkelijke paneeldeuren met ruitvormig ruitje en een oorspronkelijke trap aanwezig. In de achterbouw bevindt zich achter de ingang in de linker zijgevel nog een oorspronkelijke gang met een groen-zwarte tegelvloer een terrazzo-lambrizing van hetzelfde type maar met een andere kleurstelling als in de voorbouw.

Waardering BADHUIS met inpandige BEHEERDERSWONING uit 1928 naar ontwerp van Gemeentewerken Nijmegen.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld van een groot badhuis in een stijl die invloeden vertoont van de Amsterdamse School. Het badhuis heeft esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals goede verhoudingen en een bijzonder materiaalgebruik en ornamentering. Het badhuis heeft bovendien architectuurhistorische waarde omdat het als bouwtype zeldzaam is geworden.

-\tVan stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een in dezelfde periode tot stand gekomen woonwijk en vanwege de markante ligging op een wigvormig terrein aan een plein waar vijf wegen samenkomen.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming, welke verbonden is met een historische ontwikkeling nl. het van gemeentewege oprichten van openbare badhuizen in uitbreidingswijken.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Cultuur, gezondheid en wetenschap	Gezondheidszorg	Badhuis
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Beheerderswoning